

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
Zespół Szkół Samorządowych w Objeździe
Szkoła Podstawowa

na lata 2014 - 2019

Opracowany przez zespół w składzie:

Milena Banaszkiewicz – pedagog szkolny
Marzena Tworek – nauczyciel języka niemieckiego
Mariola Krawiec – katecheta

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja RP art. 72 (ochrona praw dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją).
2. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowego statutu publicznej sześciolletniej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum z późniejszymi zmianami
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późn.zm.).
5. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół - obowiązuje od dnia 30 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.

WSTĘP

Profilaktyka to proces:

**Wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami
zagrożającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także
ograniczeniu i likwidowaniu czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają
zdrowe życie.**

Profilaktyka to zapobieganie, chronienie dzieci i młodzieży przed demoralizacją, zachowaniami niepożądanymi. To jednocześnie pokazywanie uczniom piękna i dobra we współczesnym świecie i budowanie pozytywnego obrazu siebie.

Program profilaktyczny obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska szkolnego. Wraz z programem nauczania i programem wychowawczym tworzą spójną całość. Aby zrealizować poszczególne jego zadania musi zaistnieć ścisła współpraca nauczycieli, rodziców i uczniów.

W zakresie działań profilaktycznych szkoła dokonuje analizy zagrożeń występujących na jej terenie, przeprowadza rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz ankiety, a o wnioskach z nich płynących informowana jest cała społeczność szkolna, rodzice i nauczyciele.

Na diagnozę do Szkolnego Programu Profilaktyki Szkoły Podstawowej w Objeździe złożyły się wyniki:

1. Ankiet skierowanych do trzech grup odbiorców, czyli do uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Obserwacje prowadzone podczas przerw międzylekcyjnych, posiłków w stołówce szkolnej, podczas lekcji i zajęć świetlicowych, w czasie wsiadania do autokaru odwożącego uczniów do domu.
3. Wnioski zawarte w protokołach posiedzeń rad pedagogicznych.
4. Rozmowy z nauczycielami, uczniami, personelem szkoły.
5. Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Ustka 2012 wykonanej przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie.

Jest to program otwarty, a w miarę dostrzegania nowych problemów będzie aktualizowany i uzupełniany.

Najczęściej spotykane problemy wychowawcze i zachowania uczniów:

1. Zachowania agresywne (przewiska, szarpaniny).
2. Używanie wulgaryzmów.
3. Lekceważenie poleceń nauczyciela.
4. Nadpobudliwość psychoruchowa, brak koncentracji uwagi.
5. Brak motywacji do nauki i nieobecność na zajęciach.
6. Niska samoocena uczniów, problemy emocjonalne.

Generalnie należy duży nacisk położyć na wdrożenie zasad dobrego wychowania i kultury języka. Istnieje potrzeba polepszenia kontaktów rodziców ze szkołą.

Cele programu profilaktyki Szkoły Podstawowej w Objeździe to:

Cel ogólny:

Promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym, ryzykownym wśród dzieci. Wspieranie dzieci w rozwoju psychofizycznym.

Naszym głównym założeniem jest dbanie o bezpieczeństwo naszych dzieci. Mamy na celu zapobieganie powstawaniu wśród dzieci i młodzieży niekorzystnych postaw społecznych, propagowanie zdrowego stylu życia, a równocześnie rozwijanie własnej wartości, rozwijanie własnej indywidualności, umiejętności zachowania się w określonych sytuacjach – walka ze stresem, wykorzystywanie zdobytej wiedzy na temat środków odurzających i uzależniających, budowa wzajemnego zaufania w grupie, wdrażanie do samodzielności, kształtowanie postawy asertywnej, zapobieganie zaburzeniom emocjonalnym wynikającym z nieprawidłowego funkcjonowania domu, szkoły.

1. Bezpieczeństwo w szkole i poza nią.
2. Nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
3. Rozwiązywanie problemów i zapobieganie zagrożeniom.
4. Promocja zdrowego stylu życia.
5. Kształtowanie w uczniach nawyku zdrowego odżywiania się.
6. Tworzenie ścisłej współpracy nauczycieli, rodziców i uczniów.

Cele szczegółowe dla uczniów:

1. Kształtowanie prawidłowych relacji interpersonalnych uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel, przeciwdziałających agresji i przemocy.
2. Kształtowanie wysokiego poziomu kultury osobistej.

3. Wsparcie ucznia w zmianie dysfunkcyjnego postępowania i zachowania na terenie szkoły.
4. Dostarczenie wiedzy i umiejętności z zakresu konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów.
5. Dostarczenie informacji o nikotynie, alkoholu, narkotykach i innych środkach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu.

Cele szczegółowe dla rodziców:

1. Uzyskanie wiedzy na temat problematyki uzależnień zachowań prozdrowotnych oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych.
2. Rozwijanie umiejętności potrzebnych do prawidłowych relacji w rodzinie i w kontaktach międzyludzkich.
3. Rozwijanie współpracy ze szkołą (rozbudzenie świadomości i gotowości do czynnego uczestnictwa rodziców w działaniach profilaktycznych).

Cele szczegółowe dla nauczycieli:

1. Nabywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowego prowadzenia działań profilaktycznych.
2. Poznanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
3. Doskonalenie umiejętności potrzebnych do prawidłowych relacji w szkole (zasady poprawnej komunikacji).

Wszystkie cele realizowane będą przez wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły podczas godzin lekcyjnych, przerw, pobytu uczniów w świetlicy szkolnej, a także zajęciach pozalekcyjnych.

Metody i formy pracy:

Program realizowany będzie metodami aktywizującymi. Stosowane będą m.in.:

- gry i zabawy
- inscenizacje
- dyskusje i debaty
- prace plastyczne
- burzę mózgów

- i inne

Działania profilaktyczne obejmują wszystkich uczniów klas 0-VI, a metody i formy pracy są dostosowane do ich potrzeb i możliwości.

STRATEGIE PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. **Strategia informacyjna** - jej celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym uniemożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.
2. **Strategia edukacyjna** - jej celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności życiowych, tj. nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów wewnętrznych, przeciwstawiania się naciskom otoczenia (asertywność).
3. **Strategia alternatyw** - wskazanie alternatywnych sposobów dotyczących kształtowania swojego życia poprzez pomoc w zaspokajaniu potrzeby sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej, poprzez zaangażowanie w działalność artystyczną, społeczną i sportową.
4. **Strategia interwencyjna** - pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów, wspieranie w sytuacjach kryzysowych.

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI

Zadania szkolnego programu profilaktyki realizowane będą w ramach:

- godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego,
- spotkań problemowych ze specjalistami - psychologami, pedagogiem, szkolnym, kuratorami sądowymi, przedstawicielami policji itp.
- kół zainteresowań,
- spotkań tematycznych z rodzicami,
- współpracy z instytucjami wspomagającymi: Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Słupsku przy ul. Fabrycznej 1, Rada Rodziców, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustce, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce, Komisariat Policji w Ustce, kurator sądowy i społeczny.

Cel szczegółowy skierowany do uczniów

1. Uczeń nabywa umiejętności potrzebne do prawidłowych relacji z innymi, kształtowanie wysokiego poziomu kultury osobistej

L.p.	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne i współpracujące	Termin	Uwagi
I	<p>1. Zaznajomienie uczniów z podstawowymi cechami człowieka kulturalnego.</p> <p>2. Kulturalne zachowanie się w różnych sytuacjach i miejscach.</p>	<p>Godziny wychowawcze, przedmiotowe, imprezy klasowe, gazetki, konkursy, pogadanki, wzorce osobowe</p>	<p>Wszyscy nauczyciele, SU, pedagog szkolny, rodzice</p>	cały rok	
II	<p>1. Doskonalenie komunikacji w grupie (zasady poprawnej dyskusji, aktywne słuchanie, bariery komunikacyjne).</p> <p>2. Cechy dobrego zespołu klasowego.</p>	<p>Godziny wychowawcze, dramy, pogadanki</p>	<p>wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny</p>	cały rok	
III	<p>1. Uświadamianie uczniom potrzeby bycia tolerancyjnym wobec innych. Prawo do odrębności przekonań.</p> <p>2. Umiejętności współżycia z</p>	<p>Godziny wychowawcze, lekcje przedmiotowe, dyskusje, rozmowy</p> <p>jak wyżej</p>	<p>Wszyscy nauczyciele, katecheta, pedagog szkolny, rodzice</p> <p>jak wyżej</p>	cały rok	

	innymi, wzajemny szacunek.				
IV	1. Uczniowie dbają o kulturę języka.	Godziny wychowawcze, przedmiotowe. Udział uczniów w inscenizacjach literatury oraz ogólnopolskiej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”	Wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok	

2. Dostarczenie wiedzy i umiejętności z zakresu konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów, podejmowania decyzji i odpowiedzialności.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne i współpracujące	Termin	Uwagi
I	1. Ukazywanie sposobów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych i klasowych (kulturalne zachowanie się na lekcjach, w czasie przerw i poza szkołą zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i ustalonymi kodeksami i kontraktami)	Godziny wychowawcze lekcje przedmiotowe	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok	
II	1. Eliminowa-	Godziny wy-	Wychowawcy, peda-	cały rok	

	<p>nie przemocy ze stosunków międzyludzkich, zawieranie kompromisów, mediacje stron konfliktu.</p> <p>2. Umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i stresowych.</p>	<p>chowawcze, spotkania z pedagogiem szkolnym, lekcje religii</p>	<p>gog, katecheta szkolny</p>		
III	<p>1. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.</p> <p>2. Dostrzeganie pozytywnych cech u innych i podkreślanie ich.</p>	<p>Godziny wychowawcze, zajęcia pozalekcyjne</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, katecheta</p>	<p>cały rok</p>	
IV	<p>1. Rozumienie przyczyn emocji, sytuacje trudne a emocje. Skutki zachowań i postaw.</p> <p>2. Radzenie sobie z negatywnymi emocjami.</p>	<p>Godziny wychowawcze, zajęcia pozalekcyjne</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny</p>	<p>cały rok</p>	
V	<p>1. Szukanie przyczyn niepowodzeń szkolnych, diagnozowanie.</p> <p>2. Skutki niepowodzeń szkolnych.</p>	<p>Analiza wyników osiągniętych przez uczniów, planowanie przezwycięzania trudności</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, pracownicy PPP, rodzice</p>	<p>cały rok w zależności od potrzeb</p>	

3. Dostarczenie informacji o alkoholu, nikotynie, narkotykach i innych środkach uzależ-

niających oraz o zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne i współpracujące	Termin	Uwagi
I	1. Nikotyna i alkohol - dostarczenie podstawowych wiadomości o środkach odurzających oraz ich oddziaływania na organizm ludzki.	Tematyka godzin wychowawczych, lekcje przedmiotowe, apel, gazetki tematyczne	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel przyrody	II semestr	
II	1. Narkotyki – podstawowa wiedza na temat szkodliwości narkotyków. 2. Skutki uzależnienia.	jak wyżej	jak wyżej	II semestr	
III	1. Asertywność – umiejętność mówienia „NIE” w sytuacjach zagrożenia.	Godziny wychowawcze, warsztaty dla uczniów.	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotów	II semestr	
IV	1. Uświadczenie zasad stylu życia (sport, odżywianie, zainteresowania). 2. Różnorodne formy spędzania wolnego czasu.	Lekcje przedmiotowe, godziny wychowawcze, koła zainteresowań, gazetki, warsztaty z pedagogiem szkolnym	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny	

Cel szczegółowy skierowany do nauczycieli

1. Nabywanie umiejętności niezbędnych do prawidłowego prowadzenia działań profilaktycznych.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne i współpracujące	Termin	Uwagi
I	<ol style="list-style-type: none">1. Nabywanie wiedzy na temat profesjonalnej profilaktyki.2. Doskonalenie umiejętności profesjonalnego reagowania na przejawy niewłaściwych zachowań.	Kursy doskonalące warsztaty, szkoleniowe rady pedagogiczne, przeszkolenie nauczycieli do prowadzenia profesjonalnych programów profilaktycznych	Dyrektor, nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok wg potrzeb	
II	<ol style="list-style-type: none">1. Wykorzystanie treści profilaktycznych w dydaktyce.	Programy profilaktyczne	Dyrektor, nauczyciele	cały rok	
III	<ol style="list-style-type: none">1. Zapoznanie się z instytucjami mogącymi skutecznie po-	Broszury, ulotki. Spotkania ze specjalistami.	Dyrektor, pedagog szkolny. PPP. Policja, Sąd	cały rok, wg potrzeb	

	móc w pracy na rzecz przeciwdziałania agresji, przemocy i kontaktom z używkami.				
IV	1. Otoczenie opieką dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym.	Rozmowy indywidualne. Spotkania z psychologiem, policjantem	Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy, kurator sądowy, policja, rodzice	wg potrzeb	
V	1. Wdrażanie i przestrzeganie Kodeksu „Szkoła bez Przemocy”. 2. Wdrażanie i przestrzeganie zawartych kontraktów i kodeksów.	analiza zachowań uczniów rozwiązywanie problemów wychowawczych, odwoływanie się do kodeksów	wszyscy nauczyciele, wychowawcy, dyrektor szkoły	cały rok wg potrzeb	

Cel szczegółowy dla rodziców

1. Doskonalenie umiejętności potrzebnych do tworzenia prawidłowych relacji w rodzinie, nabywanie wiedzy na temat problematyki uzależnień i zachowań prozdrowotnych oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne i współpracujące	Termin	Uwagi
I	1. Prowadzenie zajęć dla rodziców zgodnie z zapotrzebowaniem.	Spotkania z rodzicami w ramach zebrań ogólnych i klasowych	Wychowawcy klas, pedagog szkolny		
II	Organizowanie spotkań	Zebrania ogólne,	Wychowawcy	w ciągu całego	

	z przedstawicielami instytucji wspierających rodzinę – psycholog, policjant, kurator sądowy	klasowe, indywidualne konsultacje	klas, pedagog szkolny	roku według harmonogramu	
III	1. Opracowanie i przekazywanie rodzicom materiałów informacyjnych, ulotek dotyczących np. problematyki uzależnień, instytucji udzielających pomocy rodzinie	Ulotki, własne opracowania, tablica informacyjna	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	w ciągu całego roku	
IV	1. Udział rodziców w prezentacjach klasowych związanych z realizowaną problematyką, np. dotyczącą kultury języka.	Prezentacje klasowe w formie teatrzyków profilaktycznych	Wychowawcy, nauczyciele	zgodnie z harmonogramem	
V	1. Organizowanie imprez szkolnych z udziałem rodziców.	Udział rodziców w uroczystościach szkolnych, Wigiliach klasowych, Andrzejkach, itp.	Wychowawcy, nauczyciele	w ciągu całego roku	
VII	1. Indywidualne poradnictwo dla rodziców.	Wyznaczenie stałych dyżurów pedagoga szkolnego, organizowanie w stałym terminie „Dni otwartej szkoły”	Wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny	w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem	

Plan działań w zakresie bezpieczeństwa w szkole

Działanie	Termin realizacji	Klasy
Integracja – tworzymy wspólnotę	Wrzesień	Wszystkie klasy
Bezpieczeństwo w szkole, w domu i na ulicy	Październik	
Walczymy z używkami	Listopad	
Tradycje świąteczne	Grudzień	
Przeciwko przemocy	Styczeń	
Zdrowe odżywianie	Luty	
Radzimy sobie ze stresem	Marzec	
Ruch to zdrowie	Kwiecień	

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Nawiązanie bliższego kontaktu z uczniami, co pozwoli na lepsze zrozumienie ich problemów i ukierunkowanie ewentualnych działań profilaktycznych.
2. Uwrażliwienie na potrzeby i uczucia innych.
3. Rozwinięcie poczucia własnej wartości, niesienia pomocy innym.
4. Przyswojenie przez uczniów, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat uzależnienia i zachowań prozdrowotnych.
5. Ograniczenie najczęściej występujących na terenie szkoły zagrożeń (agresji, wulgaryzmów).

MONITORING I EWALUACJA

Ewaluacja, czyli ocena skuteczności programu, pozwoli zorientować się, czy pracuje się zgodnie z postawionymi celami, a także zastanowić się, czy stosowane metody i sposoby działania są skuteczne.

Ewaluacji podlegać będzie:

1. Praktyczność i użyteczność – czy wyposaża ucznia w wiadomości i umiejętności, które można stosować w życiu.

2. Strategia – czy stosowane metody są skuteczne?
3. Atrakcyjność programu.

Do oceny skuteczności programu zastosowane zostaną różne formy ewaluacyjne doraźne i długofalowe.

Narzędzia ewaluacji:

1. Anonimowe ankiety.
2. Wywiady.
3. Obserwacja aktywności uczniów na zajęciach.

Uzyskane wyniki skuteczności programu zostaną poddane analizie i ocenie, które będą wykorzystane do wprowadzenia zmian i poprawy skuteczności programu.